

Alþingi
Erindi nr. P 137/460
komudagur 29.6.2009

SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Alþingi
b.t. viðskiptanefndar
Austurstræti 8-10
150 Reykjavík

Reykjavík 26. Júní
0906027SA GB/gk
Málalykill: 318

Efni: Umsögn um frv. til laga um fjármálafyrirtæki, 85. mál (drög)

Að beiðni viðskiptanefndar Alþingis veitir Samband íslenskra sveitarfélaga umsögn um ofangreint frumvarp, sem varðar breytingar á ákvæðum VIII kafla laga um fjármálafyrirtæki og felur í sér ýmsar grundvallarbreytingar á lagaumhverfi sparisjóða. Athygli nefndarinnar er jafnframt vakin á því að málefni sparisjóða eru að jafnaði mikið hagsmunamál fyrir þau sveitarfélög þar sem slíkir sjóðir eru starfandi. Hefði því verið full ástæða til þess að kalla eftir umsögnum frá viðkomandi sveitarstjórnnum til að fá fram staðbundið sjónarmið til málsins.

1. Almennt um frumvarpið

Yfirlýst markmið frumvarpsins er að auðvelda sparisjóðum að sækja sér nýtt stofnfé á grundvelli svonefndra neyðarlaga, nr. 125/2008. Jafnframt er að finna í frumvarpinu ákvæði sem er ætlað að styrkja rekstrargrundvöll og samvinnu sparisjóða og undirstrika samfélagslegt hlutverk þeirra.

Samband íslenskra sveitarfélaga styður í meginatriðum framangreind markmið og telur mikilvægt að rekstrargrundvöllur sparisjóða verði treystur eftir því sem frekast er unnt. Það vekur hins vegar nokkra undrun að í frumvarpinu virðist gengið út frá þeirri forsendu að sparisjóðir séu að öllu leyti í eigu stofnfjáreigenda þegar alkunna er að stofnfé er einungis hluti eiginfjár flestra sparisjóða. Annað eigið fé er óskilgreind eign og má líta svo á að það sé eign viðskiptavina sjóðanna þótt á undanförunum árum hafi því miður borið á því að stofnfjáreigendur nokkurra sparisjóða hafi talið sig bæra til þess að ráðskast með allt eigið fé sjóðanna með afdrifaríkum afleiðingum.

Þá tekur sambandið undir athugasemdir um að það sé umhugsunarefni hvort hægt sé að skilgreina sparisjóði sem sjálfseignarstofnanir í ljósi þess að tilteknir einstaklingar og fyrirtæki geti átt stofnfé í sparisjóðunum. Mikilvægt er að Alþingi taki afstöðu til þeirrar grundvallarspurningar við afgreiðslu frumvarpsins hvers eðlis stofnfé í sparisjóðum er, þ.e. hvort því beri að jafna við hlutafé, innlán eða annars konar eignarréttindi.

Í umsögnum sparisjóða og samtaka þeirra er almennt lýst mikilli andstöðu við þær róttæku breytingar sem felast í frumvarpinu. Þar ber einkum að nefna 7., 8. og 10. gr. frumvarpsins, sem fjalla um lækkun stofnfjár, ráðstöfun hagnaðar og afnám reglna um meðferð eignahluta, sbr. einkum brottfall 3. mgr. 70. gr. laganna, þar sem einstökum stofnfjáreigendum er bannað að fara með meira en 5% af heildaratkvæðamagni í sparisjóði. Sambandið tekur í meginatriðum

undir athugasemdir Sambands íslenskra sparisjóða og fleiri aðila varðandi umræddar frumvarpsgreinar.

2. Athugasemdir við einstakar greinar

a. Um 1., 3. og 9. gr.

Framangreind ákvæði fjalla um samfélagslegt hlutverk sparisjóða, heimildir fjármálaframtækja til að veita aðra þjónustu en bankastarfsemi og heimild sparisjóða til að eiga samstarf um rekstrarþætti á borð við bakvinnslu o.fl. Sambandið gerir ekki athugasemd við umrædd ákvæði og telur þau almennt til þess fallin að treysta rekstrargrundvöll og stöðu sparisjóða, ekki síst á landsbyggðinni.

b. Um 7. gr.

Lögð er áhersla á það af hálfu sveitarfélaganna að staða sparisjóðanna er mjög misjöfn. Minnt er á að fjármálaráðherra setti reglur þann 18. desember 2008 um framlag til sparisjóða skv. 2. gr. laga nr. 125/2008, sem innihalda almenn skilyrði fyrir slíku framlagi. Sparisjóðir hafa nú þegar sótt um framlög til aukningar eigin fjár á grundvelli þeirra reglna. Þótt í einhverjum tilvikum kunni að vera rök til þess að setja frekari skilyrði fyrir stuðningi virðist fráleitt að setja í öllum tilvikum það skilyrði fyrir stuðningi að stofnfé verði lækkað eins og gengið virðist út frá í frumvarpinu.

c. Um 10. og 12. gr.

Varðandi þá röksemd sem fram kemur í skýringum við 10. gr. að Eftirlitsstofnun EFTA (ESA) hafi krafist brottfalls 3. mgr. 70. gr. laganna um takmörkun á meðferð atkvæða á fundum stofnfjárhaga vill sambandið benda á að athugasemdir ESA eru settar fram árið 2003. Ekki hefur þó verið talin þörf á að bregðast við því máli með lagabreytingum fyrr en nú. Eins og bent er á í umsögn Sambands íslenskra sparisjóða er breytingin til þess fallin að grafa undan sjálfstæði sparisjóða. Ríkir almannahagsmunir virðast þvert á móti eiga að leiða til þess að Alþingi marki þá stefnu með lögum að sparisjóðirnir skuli vera í dreifðu eignarhaldi. Slíkir almannahagsmunir myndu að líkindum vera taldir ganga framur ákvæðum EES-samningsins um frjálst flæði fjármagns.

Í umsögnum er jafnframt bent á að mikil hættu sé á því að viðskiptabankar eignist stóran hluta stofnfjár og geti stjórnað sjóðunum og þá þversögn að í 12. gr. frumvarpsins er gert ráð fyrir því að sparisjóðir geti sameinast hlutafélögum þrátt fyrir að sparisjóðir skuli skv. 2. gr. frumvarpsins vera sjálfseignarstofnanir. Loks hafa umsagnaraðilar bent á að á grundvelli eiginfjárframlags ríkisins skv. neyðarlögunum samhliða niðurfærslu stofnfjár skv. 7. gr. frumvarpsins geti ríkið eignast ráðandi hlut í mörgum sparisjóðum. Þessar athugasemdir ber að taka til alvarlegrar skoðunar.

3. Lokaorð

Samband Íslenskra sveitarfélaga leggur áherslu á að víða hafa sparisjóðirnir gegnt þýðingarmiklu hlutverki á þeim svæðum þar sem þeir starfa. Mælist sambandið til þess að ríkið leiti að meginstefnu eftir tilnefningum frá viðkomandi sveitarstjórnnum í þeim tilvikum sem ríkið mun í krafti eiginfjárframlags síns skv. neyðarlögum eiga rétt á að skipa fulltrúa í stjórnir sparisjóða.

Virðingarfyllt
SAMBAND ÍSLENSKRA SVEITARFÉLAGA

Karl Björnsson
framkvæmdastjóri